

Bölgesel Kalkınma: Türkiye’de olmayan nedir?

Güven Sak

Ankara, 8 Eylül, 2006

Çerçeve

- Bölgesel kalkınma perspektifi
- Türkiye'deki sorun
- Bundan sonra neler yapılabilir?

Bölgesel kalkınma perspektifi (1)

- Bölgesel kalkınma programları en gelişmiş yörelerden başlamaktadır.
- Amaç yerel yaşam standartlarını yükseltmektir.

Bölgesel kalkınma perspektifi (2)

- Bölgesel kalkınmayla ilgili politikaların tasarımı sanayi politikasının önemli bir rolü olmak durumunda:
 - Kamu-özel sektör koordinasyonu
 - Yatırım ortamının iyileştirilmesi
- Sanayi politikasının önceliklerine bölgesel kalkınmayı eklemek piyasa aksaklıklarının giderilmesine katkıda bulunacaktır
- Piyasa aksaklıklarını azaltacak, koordinasyon problemlerini çözecek, yatırım ortamının iyileşmesinin önündeki engelleri azaltacak politikalarının acilen tasarlanarak hayata geçirilmesi gereklidir

Türkiye'deki temel sorunlar

- Bugüne kadar Türkiye'nin sanayi politikası hiç olmadı
- Bunun ek olarak, son dönemdeki küresel entegrasyonun hızlanması;
 - Entegrasyonun kontrolsüz ve stratejiden yoksun oluşu
- Bölgesel kalkınma politikaları geniş bir politika çerçevesi ve analizini gerektiriyor
 - Amaç "yapalım da fonlardan yararlanalım" olunca problemler derinleşiyor.
 - Bölgesel kalkınma için stratejik düşünüp ona göre davranmayı öğrenmek gerekiyor
 - "Küresel düşünüp, yerel davranma" kapasitesi

Bundan sonraki süreç (1)

- BKA'ların kurulma süreci başladı, ancak bu yeterli değildir.
- İlk olarak: Yerel kamu kapasitesinin inşa gereği
 - Yerelleşme sürecinin başlaması gerekiyor.
 - Etkin hizmet ulaştırma kapasitesinin ve becerilerinin yerel düzeyde geliştirilmesi önem kazanıyor.
 - Düşünme kapasitesi ise bir sonraki adım.
- İkinci olarak: Yerel sivil kapasitenin inşa gereği
 - Odaların rolü; merkezden yerel düzeye
 - Yerel politika analizi ve politika tasarım kapasitesinin geliştirilmesi
 - Üniversite-oda işbirliği
 - TEPAV'ın rolü:
 - Akademisyen ve Yerel Gazeteci Network Projeleri

Bundan sonraki süreç

- Üçüncü olarak: Sanayi Politikası oluşturma ve uygulama gereği
 - Küresel eğilimlerden fırsat yaratabilmek ve riskleri yönetebilmek için bir strateji gerekli
 - Koordinasyon sorunlarının ve aksaklıklarının giderilmesi ihtiyacı
 - Yatırım Ortamı Reformu tamamlanmak zorunda
 - Geçiş dönemi stratejisinin de iyi tanımlanması gerekiyor
 - Sektörel ve bölgesel eksenlerde kümelenmelerin analiz edilmesi, rekabet gücünün önündeki engellerin ayrı ayrı belirlenmesi gerekiyor

Bazı sorular

- Ancak bunlar yapıldıktan şöyle sorular sorabiliriz:
 - ➔ Ankara'da savunma sanayii kümelenmesinin geliştirilmesi mümkün ve iktisadi olarak yapılabilir midir?
 - ➔ Kars bölgesel bir turizm kümelenmesinin merkezi olabilir mi?
 - ➔ Erzurum'da neden sınırlı miktarda iktisadi faaliyet gerçekleşiyor? Bunun önündeki en kısıtlayıcı engeller (binding constraints) nelerdir?
- Kapasite inşa etmeden, sorunların kaynaklarını araştırmadan ve belirlemeden, neden BKA'lar kuruluyor?